

Förvaltning

Ägare
Annika Dahlqvist

Reviderat datum
2024-04-05

Verksamhet
Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen

Slutgranskare
Lisa Vennberg

Diariernr

Dokumentkategori
Riktlinjer

Fastställare
Gunlög Rasmussen

Giltigt datum fr o m
2024-04-05

Smittspårning av kikhosta

Smittspårning av kikhosta syftar främst till att skydda personer som kan bli allvarligt sjuka av kikhosta. Barn yngre än 6 (-12) månader samt gravida kvinnor i sista trimestern som riskerar att smitta sitt nyfödda barn är viktigast att identifiera i smittspårningen. Detta dokument utgör ett komplement till Smittskyddsläkarförningens smittskyddsblad [Läkartinformation kikhosta](#).

Smittsamhet

- Dropp och kontaktsmitta, dvs smittar via hosta, nysningar och nära kontakt
- Inkubationstiden är 1–3 veckor
- Smittsamheten är högst i början av förloppet under förkylningsfasen och under den första tiden när hostan uppträder
- En obehandlad person anses smittsam från första symtom (förkylningsfasen) och fyra veckor framåt eller tre veckor från att kikningar/hostattacker börjar. En antibiotikabehandlad person anses smittfri efter fem dagars behandling.
- Vaccinerade personer brukar endast få lindriga symtom vid kikhosta men kan ändå smitta andra. En naturligt genomgången infektion skyddar mot ny infektion i ca 15 år.

Smittspårning i olika miljöer

Familj och nära kontakter

Smittspårning utförs av behandlande läkare enligt [Läkartinformation kikhosta](#). Alla i hushållet räknas som exponerade. Runt ett kikhostefall som upptäcks sent i förloppet kan det finnas hushållskontakter med eventuell kikhosta som hostat en tid och inte längre är smittsamma. Provtagning av dessa görs endast om provsvaret skulle kunna ha konsekvenser för smittspårningen. Rådgör med Smittskyddsenheten vid behov.

Smittspårning inom vården

Handläggning i samråd med Vårdhygien.

- **Vårdavdelning:** Patienter som vårdats på samma rum som index bedöms som exponerade. Åtgärder för exponerade enligt tabell nedan.
- **Väntrum:** Risken att smittas i ett väntrum beror på hur nära index personen suttit och under hur lång tid. Risken är låg om kortare tid än 10–15 minuter. En person som bara passerat igenom eller vistats i väntrummet mycket kortvarigt bedöms inte som exponerad. Smittspårning i väntrum görs främst på BVC, MVC, barnmottagning och barnakuten. I övriga verksamheter görs smittspårning om det finnas en risk att spädbarn eller gravida exponerats. Åtgärder för exponerade enligt tabell nedan.
- **Vårdpersonal som exponerats:** Personal som deltagit i nära vård av index bedöms som exponerad. Gravid personal i sista trimestern ska bedömas avseende antibiotikaproylax, se tabell nedan. Övrig personal informeras om uppmärksamhet på symtom under inkubationstiden och att det är angeläget med provtagning vid symtom. Symtomfri

exponerad personal får fortsätta arbeta. Smittskyddsenheten har informationsblad som kan ges till exponerad personal.

- **Vårdpersonal med kikhosta:** De patienter index vårdat (nära vård) bedöms som exponerade. Åtgärder för exponerade enligt tabell nedan. Personal som arbetat tillsammans index bedöms som exponerade. Gravid personal i sista trimestern ska bedömas avseende antibiotikaproylax, se tabell nedan. Övrig personal informeras om uppmärksamhet på symtom under inkubationstiden och att det är angeläget med provtagning vid symtom. Symtomfri exponerad personal får fortsätta arbeta. Smittskyddsenheten har informationsblad som kan ges till exponerad personal.

Förskola, öppen förskola, skola

Handläggning i samråd med Smittskyddsenheten.

- Smittspårningen fokuserar på att identifiera barn yngre än 6 (-12) månader samt gravida kvinnor i sista trimestern som exponerats.
- Smittskydd hjälper till med information till förskola och utformning samt utskick av informationsbrev till vårdnadshavare.
- Vid enstaka fall av kikhosta på en skola rekommenderas inga särskilda åtgärder utöver smittspårning kring index enligt [Läkarinformation kikhosta](#).

Arbetsplats (ej vård, skola, förskola)

Samråd med smittskydd för bedömning om smittspårning är aktuellt. Vid enstaka fall av kikhosta på en arbetsplats rekommenderas inga särskilda åtgärder utöver smittspårning kring index enligt [Läkarinformation kikhosta](#).

Åtgärder för exponerade

Exponerad person	Åtgärd
Barn < 6 månader	Erbjud antibiotikaproylax, även om vaccin mot kikhosta givits under graviditeten.
Barn 6-12 månaders ålder	Uppmana vårdnadshavare att söka vård vid symtom. Vid symtom ska provtagning och behandling erbjudas. Vid stark klinisk misstanke påbörjas behandling utan att invänta provsvar.
Gravid i sista trimestern	Bedöm om antibiotikaproylax ska ges, oavsett vaccinationsstatus. Samråd med mödrahälsovård och infektionsläkare.
Person som riskerar att få svår sjukdom, tex person med immunosuppression eller flerfunktionshinder	Individuell bedömning i samråd mellan behandlande läkare och infektionsläkare och ställningstagande till antibiotikaproylax.
Övriga	Informera om att de exponerats för kikhosta och att de bör undvika kontakt med spädbarn eller gravida om de utvecklar förkylningssymtom under inkubationstiden. Vid symtom bör de söka vård för bedömning och eventuell provtagning.